

**ผลการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล****EFFECTS OF USING CO-CONSTRUCTING MUSIC PROCESS ON PROSOCIAL
BEHAVIORS OF KINDERGARTENERS**

นางสาวสุรชาติพิทย์ แสงสาย *

Suthatip Sangsai

ผศ.ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ **

Assist. Prof. Sasilak Khayankij, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล แบบแผนของการวิจัยเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ศึกษาหนึ่งกลุ่ม วิเคราะห์ผลแบบวัดซ้ำหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ห้อง 1 โรงเรียนที่ปทุมวิทยพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 21 คน ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยรวม 9 สัปดาห์ ผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี จำนวน 30 แผน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างเสียงสร้างสรรค์ บทเพลง ขั้นที่ 2 เคลื่อนไหวประกอบเพลงและบรรเลงดนตรี ขั้นที่ 3 แสดงบนเวที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นิสิธมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: zenini@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: sasilak.k@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The purpose of this action research was to study the effect of using the co-constructing music process on prosocial behaviors of kindergarteners. The research design was a one group pretest-posttest time series design. The target group was 21 second-level kindergarteners from Dipangkorn Wittayapat school under the Primary Education Service Area Office of Bangkok studying in the second semester of academic year 2015. The duration of the study was 9 weeks. The researcher developed 30 co-constructing music process activity plans which were divided into 3 steps; step 1 was vocal exploration and creating songs, step 2 was movement and playing instrument and step 3 was the staging show. The research instrument was the preschool behavioral observation form. The data were statistically analyzed by using arithmetic mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

After the experiment, the target group had higher a prosocial behaviors score than before the experiment at a .01 significant level.

คำสำคัญ: กระบวนการร่วมสร้างดนตรี/พฤติกรรมเสริมสร้างสังคม/เด็กอนุบาล

KEYWORDS: CO-CONSTUCTING MUSIC PROCESS/PROSOCIAL BEHAVIORS/KINDERGARTENERS

บทนำ

รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2551 - 2552 พบว่า เด็กปฐมวัยไทยมีพัฒนาการล่าช้า นำไปสู่การขาดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กขาดคุณภาพในการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ส่งผลให้การสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย พบเด็ก 1 ใน 3 ที่มีพัฒนาการล่าช้า มีระดับพัฒนาการในด้านอารมณ์สังคมลดลง โดยเฉพาะด้านการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (สภาการศึกษา, 2552) และสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชนได้กล่าวถึงสถานการณ์ของพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย (0 - 5ปี) ในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา พบว่า เด็กปฐมวัยประมาณ 30% หรือ 1 ใน 3 ของเด็กเล็กในประเทศมีพัฒนาการล่าช้า ซึ่งถือว่ามีความถี่สูงมาก โดยพบว่า มีพัฒนาการทางภาษาล่าช้ามากที่สุด ตามด้วยพัฒนาการด้านการเข้ากับสังคม ซึ่งพัฒนาการทั้ง 2 ด้านนี้ จะมีผลต่อระดับสติปัญญา ส่งผลเสียต่อการอ่าน การเขียน และการคิดเมื่อเด็กโตขึ้น (สุริยเดว ทรีปาตี, 2557)

โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่มีสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนมีรายได้น้อยถึงปานกลาง ผู้ปกครองไม่มีใครมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง บางครอบครัวเลี้ยงดูลูกแบบตามใจ จากรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2558 ภาคการศึกษาต้น ของเด็กอนุบาล 2 ห้อง 1 พบว่า เด็กร้อยละ 61 มีผลการประเมินพัฒนาการด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า เด็กมีพฤติกรรมในด้านการช่วยเหลือ การแบ่งปัน และความร่วมมือในกิจกรรมอยู่ในระดับต่ำถึงร้อยละ 38.10 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ, 2558) สะท้อนให้เห็นว่าเด็กควรต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมด้านนี้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม

Bar-tal (1976) กล่าวว่า พฤติกรรมเสริมสร้างสังคม คือ พฤติกรรมที่เป็นการช่วยเหลือ การแบ่งปัน การบริจาค การกระทำด้วยความสมัครใจและไม่มีภาระผูกพัน เป็นการกระทำให้ผู้อื่นบรรลุความสำเร็จได้โดยไม่หวังผลตอบแทน สามารถแบ่งพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ความไม่เห็นแก่ตัว เป็นความสมัครใจที่จะทำ โดยมุ่งประโยชน์ต่อผู้อื่นและไม่หวังผลตอบแทน เช่น การให้ความช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการบริจาค และ 2) การตอบแทนกัน เป็นการกระทำในการสร้างความสัมพันธ์ของมนุษย์ และไม่คาดหวังรางวัล เช่น การร่วมมือกันทำประโยชน์แก่สังคม ทั้งหมดนี้ถือเป็นคุณลักษณะเบื้องต้นทางจริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กตั้งแต่เยาว์วัย เพราะพัฒนาการของสมองในการเรียนรู้ด้านต่างๆจะมีช่วงเวลาเรียกว่า หน้าต่างแห่งโอกาส หมายความว่า มีช่วงระยะเวลาหนึ่งที่มนุษย์สามารถเรียนรู้และพัฒนาในแต่ละด้านได้ดี ซึ่งระยะเวลาเหล่านี้อยู่ในช่วงปฐมวัย ดังนั้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัย ควรมีการส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมอย่างต่อเนื่อง เช่น การให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน การจัดกิจกรรมการเล่นอย่างร่วมมือ การส่งเสริมการช่วยเหลือแบ่งปัน การฝึกการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ (Coffee, Ray-Subramanian, Schanding, & Kettler, 2013) เพื่อให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการให้ความร่วมมือ โดยเน้นการปฏิบัติต่อตนเองและต่อผู้อื่น เมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมในการทำงานทั้งแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ จะทำให้เด็กมีพัฒนาการในการเรียนรู้การปรับตัว ซึ่งส่งผลให้เด็กมีความสุขในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น (Smidt, 2007) อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เด็กในช่วงวัยอนุบาลเป็นวัยที่สำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านการเข้าสังคมและการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (ธิดา พิทักษ์สินสุข, 2555) เนื่องจากเด็กปฐมวัยยังอยู่ในช่วงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กจึงต้องการเวลาในการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นผ่านการทำงานที่มีเป้าหมายเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญคือต้องสนับสนุนให้เด็กได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มากเพียงพอที่จะช่วยเสริมสร้างการปฏิสัมพันธ์ทางบวกในการอยู่ร่วมกันให้กับเด็ก ซึ่งถือเป็นการพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กให้ดีขึ้นได้ (Miller, 2000)

ดนตรีส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ทุกด้าน โดยเฉพาะด้าน อารมณ์ สังคม เนื่องจากดนตรีทำให้มนุษย์มีจิตใจอ่อนโยน ทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น (Bergin, 2012) ดนตรีช่วยสร้างจินตนาการ รวมทั้งช่วยให้เด็กมีพัฒนาทางอารมณ์ สังคมที่ดี เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กคนอื่นและผู้ใหญ่ในสภาพแวดล้อมต่างๆ เด็กจะมีโอกาสแสดงบทบาททางสังคมร่วมกับเพื่อน ครู และผู้ปกครองด้วยกิจกรรมดนตรี (Moorhead & Pond, 1978) การเรียนรู้ดนตรีทำให้เด็กเกิดความสนใจ กระตือรือร้น สมาธิดี มีทักษะในการสื่อสารและเกิดพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม (สุภาวดี หาญเมธี, 2551) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีแบบร่วมมือของเด็ก ที่ช่วยสร้างการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ทำให้เด็กแสดงออกทางพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมเมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น (Burton & Taggart, 2011) เด็กในช่วงปฐมวัยมีช่วงความสนใจเพียงระยะสั้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะธรรมชาติของเด็กมักพุดคุยและเคลื่อนไหว ดังนั้น กิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อเด็กในช่วงปฐมวัย เพราะเด็กได้สื่อสารผ่านบทเพลงและการ

เคลื่อนไหวร่างกาย ทำให้มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวจึงทำให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (Feierabend, 2009)

Westlake (2015) นำเสนอกระบวนการร่วมสร้างดนตรี (Co-Constructing Music) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายคือ ให้เด็กได้ค้นพบทางประสาทสัมผัสและการแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตัว เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และเป็นความหมายของการคิดที่เด็กใช้ในการสื่อสาร ลักษณะกิจกรรมเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยเป็นการให้เด็กและครูสร้างการเรียนรู้และสร้างสรรค์ทางดนตรีร่วมกัน ใช้กิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวผ่านกระบวนการทางสังคม ซึ่งเป็นการแสดงออกทางความคิดผ่านกิจกรรมกลุ่ม เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างเต็มที่ ทั้งในส่วนของ การวางแผน การปฏิบัติ การสรุปและการสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การสำรวจเสียง (vocal exploration) 2) การร้องเพลง (singing) 3) การบันทึกเพื่ออธิบายเพลงที่ได้คิดขึ้นมาเอง (notation exploration) 4) การแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว (expressive movement) 5) การเล่นเครื่องดนตรี (instrument exploration) 6) บทสนทนาแบบละครเพลง (musical conversation) และ 7) การแสดงบนเวที (staging show) กระบวนการร่วมสร้างดนตรีเป็นกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวที่สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสในการแสดงออกและเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่ได้เตรียมไว้เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จตามความต้องการ โดยไม่มุ่งเน้นที่การเรียนรู้ทางทฤษฎีดนตรี แต่เป็นการให้เด็กได้สัมผัสประสบการณ์ทางดนตรีและการเคลื่อนไหวอย่างมีสุนทรียะ ส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมและความสามารถทางสติปัญญา วิธีการเรียนรู้แบบนี้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในเด็กแต่ละคน พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งทักษะทางกาย ทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา

วัยอนุบาลเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านการเข้าสังคมและการปรับตัว จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมอย่างต่อเนื่อง ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558 เด็กอนุบาล 2 ห้อง 1 โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ มีพัฒนาการด้านสังคม โดยเฉพาะพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมอยู่ในระดับปานกลางและควรส่งเสริม ซึ่งกระบวนการร่วมสร้างดนตรีเป็นกิจกรรมที่ใช้ความสามารถทางสติปัญญาและส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ทั้งในด้านการคิด การทำงานร่วมกันและการปฏิบัติผ่านกิจกรรมกลุ่ม (Westlake, 2015) จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาลในด้านการช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการให้ความร่วมมือ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมืองต่อไป

คำถามการวิจัย

การจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี ส่งผลให้เด็กกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองหรือไม่

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กกลุ่มเป้าหมาย

สมมติฐานของการวิจัย

Westlake (2015) ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมดนตรีแบบการร่วมสร้างดนตรี (Co-Constructing music) ในโรงเรียนอนุบาลเรจจิโอ พบว่าหลังจากการจัดกิจกรรมดนตรีแบบการร่วมสร้างดนตรี เด็กได้ทำงานทางดนตรีและการเคลื่อนไหวร่วมกับเพื่อนและครู ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมและพัฒนาการทางสติปัญญาโดยเฉพาะในด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น

เกศินี ศิริสุนทรไพบุลย์ (2551) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการป้องกันปัญหาพฤติกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมในห้องเรียนของเด็กอนุบาล พบว่า หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ เด็กมีระดับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมในห้องเรียนสูงกว่าก่อนการทดลอง

ปิยาภรณ์ กังสดาร (2555) ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล พบว่า หลังการทดลองการจัดกิจกรรมโดยใช้เรื่องราวทางสังคม เด็กกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเพิ่มขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว จึงสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ว่า

หลังการทดลองใช้กิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี เด็กกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี หลักการจัดกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กช่วงวัยอนุบาล และพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (แผนภาพ 1)

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ห้อง 1 จำนวน 21 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล ซึ่งมีลักษณะเป็นการบันทึกคะแนน 0 หรือ 1 ตามพฤติกรรมที่สังเกตพบ โดยบันทึก 0 เมื่อไม่พบพฤติกรรม และบันทึก 1 เมื่อพบพฤติกรรม พฤติกรรมที่สังเกตประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการให้ความ

ร่วมมือ แต่ละองค์ประกอบมี 3 พฤติกรรมบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 9 พฤติกรรมบ่งชี้ บันทึกพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตในกิจกรรมประจำวันช่วงเช้า ได้แก่ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นอิสระ และกิจกรรมกลางแจ้ง

ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำแบบประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาลไปใช้กับเด็กกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ .90

4. การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวแบบร่วมสร้างดนตรี แผนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหน่วยการเรียนรู้ของโรงเรียนในระดับอนุบาล 2 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558

4.2 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี โดยจัดทำให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 30 แผน ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที

4.3 นำแผนการจัดกิจกรรมไปตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาความชัดเจนของกิจกรรม และความสอดคล้องระหว่างเป้าหมาย วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกิจกรรม สื่อ การประเมินผล จากนั้นปรับปรุงแผนตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลอง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสังเกตอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง โดยสังเกตเด็กครั้งละ 4-5 คน คนละ 15 รอบ รอบละ 2 นาที ช่วงเวลา 8.30 – 11.00 น. ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลระยะละ 1 สัปดาห์ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการทดลองในสัปดาห์ที่ 1 ระหว่างการทดลองในสัปดาห์ที่ 5 และหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 9 ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดซ้ำหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบอนุกรมเวลา (Time-Series Designs) ที่ใช้ในการทดลอง

ก่อนทดลอง	ระหว่างทดลอง	หลังทดลอง
O_1	$X_1, X_2, X_3, O_2, X_4, X_5, X_6$	O_3

O หมายถึง การประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล

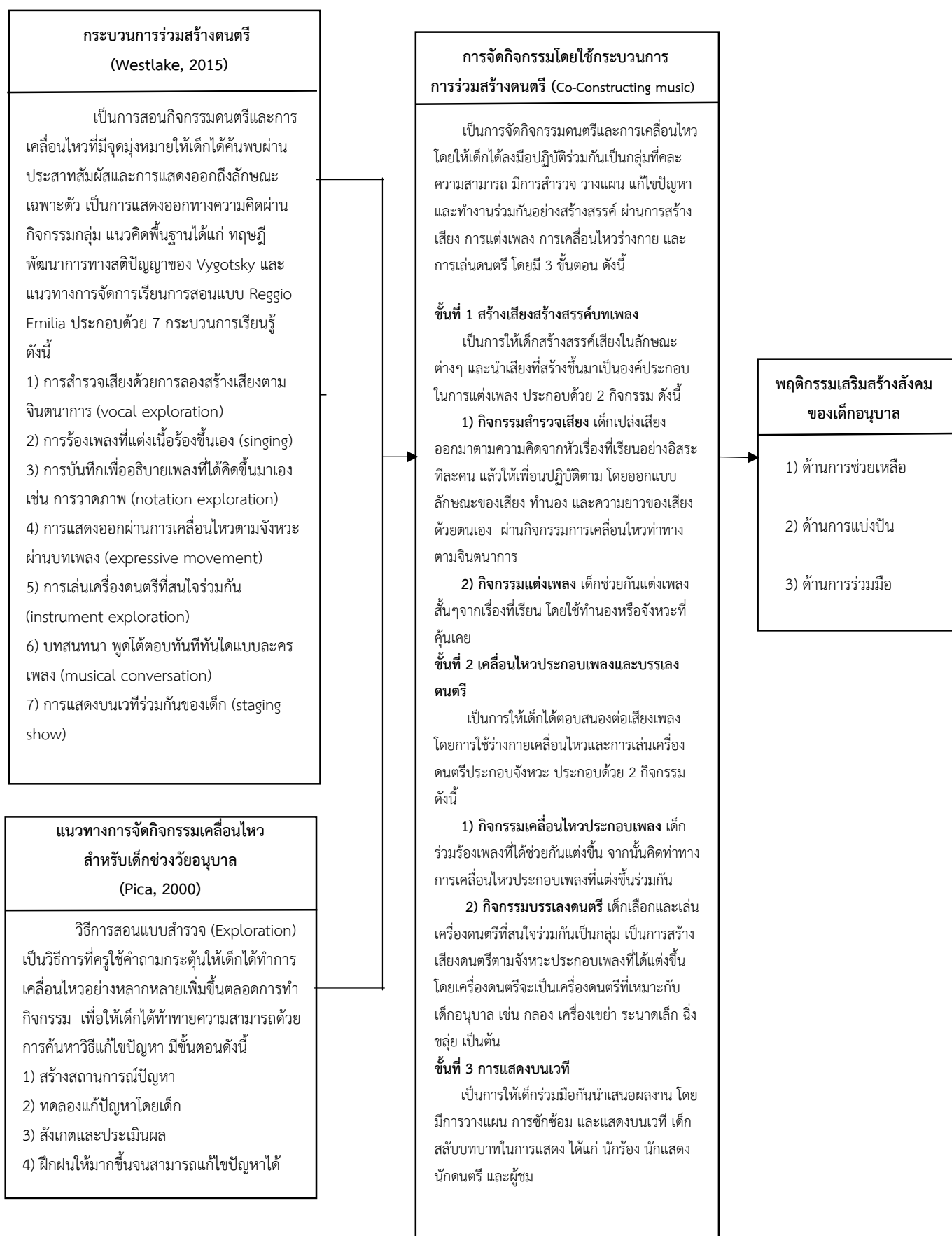
X หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี จำนวน 6 สัปดาห์

6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยการหาค่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ นำเสนอข้อมูลด้วยกราฟและตารางประกอบความเรียง

ผู้วิจัยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม 3 คู่ ได้แก่ ก่อนและระหว่างการทดลอง ระหว่างและหลังการทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test)

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

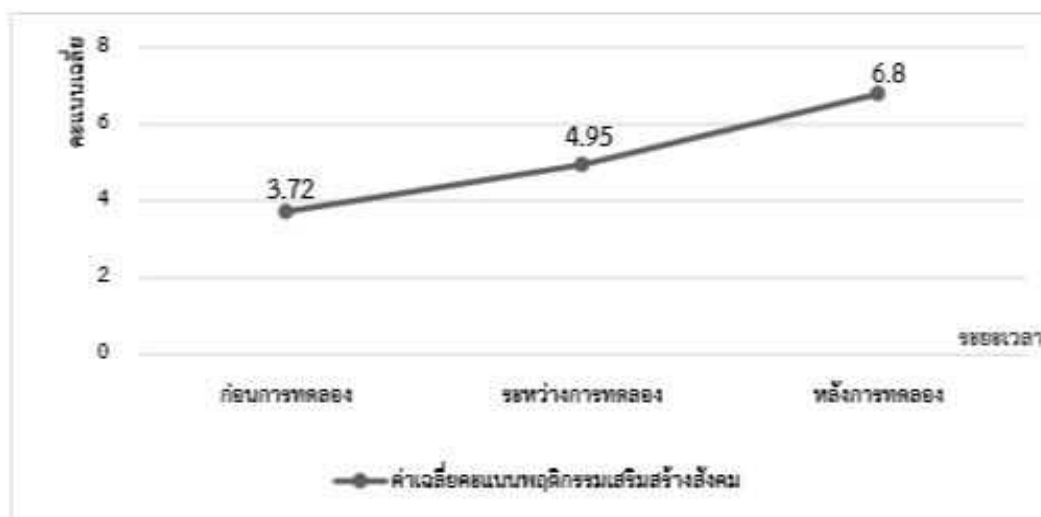


ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาลโรงเรียนที่ปิงกรวิทยพัฒน์ (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. นำเสนอด้วยกราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง
2. นำเสนอผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง ด้วยค่าสถิติ

แผนภาพ 2 กราฟเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง



จากแผนภาพที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมก่อนการทดลองเท่ากับ 3.72 ระหว่างการทดลองเท่ากับ 4.95 และหลังการทดลองเท่ากับ 6.80 แสดงให้เห็นว่า หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี เด็กกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเพิ่มขึ้นทุกระยะของการทดลอง

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง

	Mean	SD	t.	p.
ก่อนการทดลอง	3.72	1.17	12.638	.000*
ระหว่างการทดลอง	4.95	1.07		
ระหว่างการทดลอง	4.95	1.07	11.608	.000*
หลังการทดลอง	6.80	1.37		
ก่อนการทดลอง	3.72	1.17	14.375	.000*
หลังการทดลอง	6.80	1.37		

*p<.01

จากตาราง 2 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบผลคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเป็นรายคู่ คู่ที่ 1 ก่อนการทดลองและระหว่างการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คู่ที่ 2 ระหว่างการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และคู่ที่ 3 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาลโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการให้ความร่วมมือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี พบว่า หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นหมายถึง หลังการทดลอง เด็กกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี มีพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมีปัจจัยสนับสนุนดังนี้

1.1) ลักษณะของกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีเป็นการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ซึ่งสนับสนุนให้เด็กเกิดพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมในทุกขั้นตอน เด็กได้ทำกิจกรรมทั้งกลุ่มใหญ่ และกลุ่มย่อย เพื่อให้สามารถร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมจนสำเร็จได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างเสียงสร้างสรรค์บทเพลง แบ่งเป็น 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมสำรวจเสียง และกิจกรรมแต่งเพลง กิจกรรมสำรวจเสียงเป็นการฝึกแสดงความคิดผ่านการแสดงออก ซึ่งเด็กได้ฝึกคิดกันเป็นผู้นำผู้ตาม ใต้รอยคอยและแบ่งปันอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมร่วมกัน ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ส่วนการร่วมกันแต่งเพลงทำให้ได้รู้จักที่จะเสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ กับเพื่อน สนับสนุนเพื่อนจนสามารถแต่งเพลงร่วมกันได้สำเร็จ

ขั้นที่ 2 เคลื่อนไหวประกอบเพลงและบรรเลงดนตรี เป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ โดยเด็กร่วมร้องเพลงที่ได้ช่วยกันแต่งขึ้น จากนั้นคิดท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่แต่งขึ้นร่วมกัน จากนั้นเด็กได้เลือกและเล่นเครื่องดนตรีที่สนใจร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เป็นการสร้างเสียงดนตรีตามจังหวะประกอบเพลงที่ได้แต่งขึ้น เด็กมีโอกาสนำให้คำแนะนำและรับฟังเกี่ยวกับท่าทางการเคลื่อนไหวต่างๆระหว่างกัน ตลอดจนมีการแบ่งปันเครื่องดนตรีที่ต้องใช้ร่วมกัน การช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ และต้องปฏิบัติตามข้อตกลงในกิจกรรม

ขั้นที่ 3 การแสดงบนเวที เด็กทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยให้เด็กวางแผน และซักซ้อมทำการแสดงทางดนตรีและการเคลื่อนไหวร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่ในการเป็นนักร้อง นักแสดง และนักดนตรี ผู้ชม ซึ่งทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ช่วยกันแต่งกายก่อนเริ่มแสดง มีการแบ่งปันของใช้ส่วนรวมและส่วนตัวให้แก่กันเพื่อใช้ในการทำการแสดง เกิดเป็นความร่วมมือร่วมใจในการทำการแสดงให้พร้อมเพรียงและประสบความสำเร็จ

การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมแบบกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมที่ดีขึ้น เกิดการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งปันและการช่วยเหลือกันตลอดช่วงการทำกิจกรรม สอดคล้องกับ Eisenberg Fabes & Spinrad (2006) ที่กล่าวว่า เด็กมีการพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมอย่างต่อเนื่อง การใช้กิจกรรมกลุ่มจะเป็นการปลูกฝังให้เด็กได้รับนิสัยของการแบ่งปันและการช่วยเหลือผู้อื่น เนื่องจากพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญอันเกิดจากความรู้สึกทางบวกที่จะสามารถส่งมอบให้ผู้อื่นต่อไป และสอดคล้องกับ ญรุธ สุธงจิตต์ (2541) ที่กล่าวว่า เด็กวัย 5 ขวบเป็นระยะที่เด็กอยู่ในโรงเรียนอนุบาล พัฒนาการทางสังคมเริ่มขึ้นอย่างชัดเจน เด็กควรได้รับการสอนทางดนตรี ในการร้องเพลง การเล่นดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้ในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ทำให้เข้าใจและรับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น

1.2) การจัดกลุ่มเด็กแบบคละระดับความสามารถของพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ครูได้แบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ซึ่งคละระดับความสามารถของพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม ให้มีทั้งเด็ก กลุ่ม เก่ง กลาง อ่อน อยู่ในกลุ่มร่วมกัน เพื่อให้เด็กได้เกิดการสนับสนุนและช่วยเหลือกัน เด็กที่มีระดับความสามารถของพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมดีกว่าจะสามารถช่วยแนะนำ ชักจูง และเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมให้กับเพื่อนที่มีระดับความสามารถของพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมต่ำกว่าได้ เช่น มีการแนะนำให้เพื่อนช่วยเก็บอุปกรณ์ การเป็นแบบอย่างของการช่วยเหลือเพื่อน หรือการชี้ชวนให้เพื่อนเห็นผลของการร่วมมือร่วมใจกันทำงานจนสำเร็จ ทำให้เด็กกลุ่มกลางและกลุ่มอ่อน มีการพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมที่ดีขึ้นจากการช่วยเหลือกัน สอดคล้องกับ Vygotsky (1962) ที่กล่าวว่า เด็กจะเกิดการเรียนรู้ พัฒนาสติปัญญา

และทัศนคติขึ้น เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันกับคนอื่น ๆ โดยเฉพาะเพื่อนที่มีความสามารถหรือประสบการณ์มากกว่า จะทำให้มีการสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในพื้นที่รอยเชื่อมต่อการพัฒนาการ หมายถึงสถานะที่เมื่อเด็กเมื่อได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากผู้ใหญ่หรือจากการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีความสามารถหรือประสบการณ์มากกว่า เด็กจะก้าวสู่ความสามารถในระดับที่สูงขึ้นและเกิดการเรียนรู้ที่ดี

1.3) การให้แรงเสริมทางบวก ในทุกชั้นกระบวนการของการจัดกิจกรรมครั้งนี้ เด็กทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและแสดงออก ซึ่งครูจะให้แรงเสริมทางบวก คือ การชื่นชม ให้กำลังใจแก่เด็ก ไม่ตัดสินว่าสิ่งที่เด็กกระทำนั้นถูกหรือผิด ไม่พูดเปรียบเทียบกับเด็กว่าใครปฏิบัติกิจกรรมได้ดีกว่ากัน และนอกจากนี้ ครูสนับสนุนให้เด็กได้ให้กำลังใจกัน ด้วยการชื่นชมกันด้วยคำพูดและการกระทำ เช่น การพูดชื่นชมเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมที่ดี การปรบมือให้เพื่อนหลังจากทำกิจกรรมสำเร็จ ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Bar-tal (1976) ที่กล่าวว่า การเสริมแรงเป็นการชักจูงให้เกิดการกระทำและปรับพฤติกรรม ระดับของการเสริมแรงมีความสัมพันธ์ในการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมบ่อยขึ้น บุคคลจะเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดกระทำแล้วได้ผลทางบวก ดังนั้นเด็กจะเรียนรู้ จดจำ และแสดงพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้ดี หากพ่อแม่ ครู หรือผู้อื่น ให้คำชมหรือให้รางวัลหลังจากที่เด็กแสดงพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี ผู้วิจัยสังเกตพบพฤติกรรมของเด็กที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันและช่วงการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี ดังนี้

2.1) ความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี ได้เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดของตนเองในการสำรวจความเป็นไปได้ของเสียง การสร้างบทเพลง การสื่อสารความคิดผ่านท่าทางการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ ทำให้เด็กมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เห็นได้จากการแสดงออกของเด็กที่มีความหลากหลาย ไม่ซ้ำกันในแต่ละครั้ง เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากตัวของเด็กเอง ดังเช่นที่ Edwards (2006) กล่าวว่า การร้องเพลง การเคลื่อนไหวร่างกาย มิใช่การปฏิบัติเพื่อความสนุกเท่านั้น แต่เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การฟัง การตอบสนอง การเลียนแบบ การใช้เสียง ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรค์โลกแห่งจินตนาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้

2.2) ความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก ในทุกขั้นตอนของการทำกิจกรรม เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ ทั้งการฟัง การเล่น การร้อง การเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นรูปแบบการแสดงออกทางดนตรีที่มีความหลากหลาย เมื่อผ่านการแสดงหลายๆ ครั้ง จากที่มีเด็กบางคนเขินอาย ไม่มั่นใจในตนเอง จึงได้พัฒนาความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกมากขึ้น อีกทั้งเด็กยังได้เห็นแบบอย่างความกล้าแสดงออกของเพื่อน ได้รับแรงเสริมทางบวก คือ คำชมจากเพื่อนๆ และครู ทำให้เกิดแรงจูงใจในการกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ อาร์ สันทรวี (2554) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่จะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง คือ เด็กต้องรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความรู้สึกที่มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ และได้รับโอกาสในการแสดงออกอย่างมีความรู้สึกปลอดภัย

2.3) การมีวินัย การจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี ทำให้เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้สำเร็จ เด็กมีการจดจ่อกับสิ่งที่กำลังปฏิบัติได้ยาวนานขึ้น และมีวินัยในตนเองในการปฏิบัติตามกฎกติกาของห้องเรียน เนื่องจากกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนมีการวางเงื่อนไข ข้อตกลงให้เด็กได้ปฏิบัติตามซ้ำๆ เช่น การใช้เสียงสัญญาณเป็นเสียงดนตรีเพื่อให้จับมือกันเป็นวงกลม หรือการร้องเพลงเพื่อให้เด็กเดินกลับเข้าที่ ซึ่งเป็นบรรยากาศของความเพลิดเพลินและผ่อนคลาย ทำให้เด็กมีวินัย และสามารถควบคุมตนเองได้โดยไม่รู้สึกรำคาญบังคับ เด็กจึงมีความตั้งใจและสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา สอดคล้องกับ กลุยา ต้นติผลาชีวะ (2542) ที่กล่าวว่า หลักการสร้างวินัยให้กับเด็ก คือควรต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ไม่ใช้การบังคับ แต่ใช้วิธีการชักจูงให้เด็กมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอย่างผ่อนคลาย ควรคำนึงถึงความรู้สึกของเด็ก มีการฝึกวินัยซ้ำๆ ต่อเนื่องจนเป็นนิสัย ให้กำลังใจชมเชยเมื่อเด็กทำถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ควรศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา และขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีโดยละเอียด เช่น ลำดับขั้นการสอน การเตรียมพื้นที่และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

1.2 ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างบรรยากาศการทำงานกลุ่มที่เป็นมิตร และผ่อนคลาย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม

1.3 ควรใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิดและปฏิบัติพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมได้อย่างเหมาะสม ในขณะปฏิบัติกิจกรรม เช่น เด็กๆจะทำอย่างไรเมื่อมีเครื่องดนตรีเพียง 3 ชิ้น หรือ ทำอย่างไรให้ทุกคนในกลุ่มแต่งตัวได้อย่างรวดเร็ว และมีการพูดคุยเพื่อสะท้อนผลของการปฏิบัติกิจกรรมในทุกครั้ง

1.4 ควรใช้สื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเรื่องที่กำลังเรียนรู้ มีจำนวนอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็นต้องครบทุกคน เพื่อให้เด็กได้ฝึกนิสัยของการแบ่งปัน การรอคอย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีไปใช้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กในระดับชั้นอื่น

2.2 ควรมีการนำการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีไปใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ หรือทักษะในด้านอื่นๆของเด็กอนุบาล

2.3 ควรมีการจัดโปรแกรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี ให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย เช่น ครูระดับชั้นอนุบาล ผู้ปกครอง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนาพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งต้องอาศัยการใช้กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ, สภาการศึกษา. (2552). *รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2551-2552*. กรุงเทพมหานคร: เพลีสตูดิโอ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 - 5 ขวบ*. กรุงเทพมหานคร: โชติสุขการพิมพ์.
- เกศินี ศิริสุนทรไพบูลย์. (2551). *การพัฒนาโปรแกรมการป้องกันปัญหาพฤติกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางสังคมในห้องเรียนของเด็กอนุบาล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2541). *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดา พัทธสินสุข. (2555). *รับมือห้าปัญหาบ่อยของเด็กในรั้วโรงเรียน*. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Family/ViewNews.aspx?NewsID>
- ปิยาภรณ์ กังสดาร. (2555). *ผลของการจัดกิจกรรมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์. (2558). *สมุดบันทึกพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2551). *พลังดนตรี ชาร์จพลังสมอง*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สุริยเดว ทรีปาตี. (2557). *เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัยพบ 1 ใน 3 พัฒนาการล่าช้า*. สืบค้นจาก <http://www.qlf.or.th/Home/Content/812>
- อารี สันทนต์. (2554). *ทฤษฎีการเรียนรู้ของสมองสำหรับพ่อแม่ ครู และผู้บริหาร*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ภาษาอังกฤษ

- Bar-tal, D. (1976). *Prosocial behavior theory and research*. New York: John Wiley & Sons.
- Bergin, C. C. (2012). *Child and adolescent development in your classroom*. United States: Wadsworth Cengage Learning.
- Burton, S. L., & Taggart, C. C. (2011). *Learning from young children*. United Kingdom: Rowman and Littlefield Publisher.
- Coffee, G., Ray-Subramanian, C. E., Schanding, G. T., & Kettler, F. (2013). *Early childhood education*. New York: Routledge.

- Edwards, C. L. (2006). *The creative arts: A process approach for teacher and children*. New jersey, MA: Pearson Education.
- Eisenberg, N., Fabes, R. A., & Spinrad, T. L. (2006). Prosocial development. *In Handbook of child psychology*, (pp.646-718). New York: John Wiley and Sons.
- Feierabend, J. M. (2009). *Tips music activities in early childhood*. United States: Lowman and Littlefield Publishing.
- Miller, D. F. (2000). *Positive child guidance*. United States of America: Delmar Thomson Learning.
- Moorhead, G., E., & Pond, D. (1978). *Music of young children: Pillsbury foundation studies*. Santa Barbara: Pillsbury Foundation for Advancement of Music Education.
- Pica, R. (2000). *Experiences in movement and music birth to age 8*. Belmont: Wadsworth cengage learning.
- Smidt, S. (2007). *A guide to early years practice*. New York: Routledge.
- Vygotsky, L. (1962). *Thought and language*. Cambridge: MIT Press.
- Westlake, E., A. (2015). *Co-constructing music in a Reggio-inspired preschool* (Master Thesis). Major in Music, Faculty of Music Education, Temple University.